

Tarixin qanlı səhifəsi—20 Yanvar

Qəhrəmanlıq və şanlı salnamə

Azadlığı istəmirəm zərrə-zərə, qram-qram,
Qolumdakı zəncirləri qıram gərək,

qram, qram!

Azadlığı istəmirəm bir həb kimi,

dərman kimi,

İstəyirəm səma kimi, günəş kimi,

cahan kimi.

sanların xatirəsi hər il dövlət səviyyəsində qeyd edilir.

Qəbələ Rayon İcra Hakimiyəti başçısının Sərəncamı ilə 20 Yanvar faciəsinin 26-cı ildönümüne hazırlıq məqsədi ilə təsdiq edilmiş tədbirlər planına uyğun olaraq yanvar ayının əvvəlindən rayonun bütün ümumtəhsil ocaqlarında, səhiyyə,

liyi uğrunda qəhrəmanlıq rəmzi kimi qeyd edilmişdir. Qəhrəmanlıq tariximizin bu şanlı səhifəsi haqqında gənclər, məktəblilər məlumatlandırılmışdır. Məktəblərdə 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı stendlər təşkil edilmiş, xüsusi dərslər keçirilmiş, ədəbi-bədii kompozisiyalar hazırlanmışdır.

20 Yanvar faciəsinin iyirmi altıncı ildönümü ilə əlaqədar həmin gün rayon ərazisində Azərbaycanın dövlət bayraqları endirilmişdir.

Ümumxalq Hüzn Günü ilə əlaqədar rayon icra

Görkəmli şairimiz Xəlil Rza Ulutürk bu sətirləri Azərbaycan xalqının azadlıq mücadiləsinə başladığı bir zamanda yazmışdı. Bu, o zaman ididir, xalqın əksər hissəsi əsl mənasını hələ tam dərk edə bilmədiyi "azadlıq" sözünün bize nə verəcəyi haqda fikirləşir, geniş müzakirələr aparır. Cünki bu böyük idealı birdən-birə əldə etmək həm maraqlı ididir, həm də çəşqinqılıq yaradır.

Azərbaycan xalqının milli azadlıq mübarizəsi tarixində 20 Yanvar hadisələri özünəməxsus yer tutur. Müstəqillik uğrunda güclü imperiyaya qarşı qeyri-bərabər döyüşə atılıraq 1990-ci ilin 20 yanvar gecəsində helak olan, itkin düşən in-

mədəniyyət müəssisələrində, idarə və təşkilatlar- da 20 Yanvar Azərbaycanın azadlıq və müstəqil-

hakimiyətinin başçısı cənab Səbühi Abdullayev, RİH aparatının işçiləri, bütün əmək kollektivləri və ictimaiyyət nümayəndələri şəhərdəki şəhidlər xiyabanına ziyarətə gəlmişlər.

Ziyarətə gələn insanlar xalqımızın azadlığı uğrunda şəhid olanların möhtəşəm abidəsi öünüə gül dəstələri qoymuşlar.

Qəbələlilər o müdhiş gecə canını vətən uğrunda fəda etmiş insanları heç vaxt unutmur, onların əziz xatirələrini uca tuturlar.

Oqtay Məmmədov.
Fotolar I. Vəlizadəninindir.

Tarixa yazılan gecə

20 Yanvarda sovet rejiminin hərbi, siyasi və mənəvi təcavüzünə məruz qalmış Azərbaycan xalqı öz tarixi qəhrəmanlıq ənənələrinə sadıq olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi.

İlham Əliyev.

1990-ci ilin yanvar ayının 19-dan 20-ə keçən gecə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün pozulması cəhdlerinə, keçmiş SSRİ rəhbərliyinin Azərbaycan xalqına qarşı apardığı ədalətsiz və qərəzli siyasetə, eyni zamanda yerli rəhbərliyin yarıtmaz fəaliyyətinə etiraz əlaməti olaraq Bakı şəhərinin küçələrinə çıxmış, əliyalın, dinc əhaliyə qarşı tarixdə görünməmiş diyan tutuldu. Bu hadisə Böyük Vətən müharibəsində Belorusiyanın Xatun kəndində Alman faşizminin bütöv kənd əhalisinə tutduğu divanla müqayisə olundu. O vaxt faşistlər kənd əhalisini uşaqlan böyüye qədər ta-

mamilə qırılmış, kəndi xarabaza çevirmişdilər. Fövqəladə vəziyyətin tətbiq edilməsi haqqında fərman xalqa elan ediləndən Bakı küçələrinə və bir sıra rayonlara SSRİ-nin əlahiddə qoşun dəstələri yeridilmişdi. Ən müasir silahlarla silahlanmış qoşun birləşmələri Tbilisi prospektində, indiki 20 Yanvar dairəsində dinc əhalini qanına qəltan etmişdi. Zirehli tanklar küçələrdə dayanan avtobusların, digər markalı avtomaşınların üstündən keçmişdi. İçirdilmiş sovet za-bitləri, (onların bir çoxu muzdla tutulan xüsusi cinayətkarlar və ermənilər olmuşdu) mitinq iştirakçıları ilə

yanaşı küçələrdən keçən gəncləri, uşaqları, qocaları, qadınları bir sözlə, günahsız insanları da atəşə tutmuş, qanına qəltan etmişlər. Hətta, işıq gələn pəncərələr də atəşə tutulmuş və necə-necə vətəndaş evində ölüme məhkum edilmişdi. Həmin gecə yaralıları daşımaq üçün gələn «təcili yardım» maşınlarına da aman verilməmişdi.

İnsanlar gördükleri vəhşilikdən dehşətə gəlir, bu amansızlıqlıdan hiddətlənir, bəzən də vahiməyə düşürdürlər. Yanvarın 20-i günü hadisələrdən xəber tutan əhali artıq özünü arxasız, kimsəsiz hesab edir, sanki bütün ölkənin üzərinə su

ələnmiş, hər yerdə matəm əhval-ruhiyyəsi yaşandırı. Belə bir vaxtda Moskvada yaşayan Heydər Əliyev özünü və ailəsini təhlükə altında qoysaq yanvarın 21-də Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək burada keçirilən yığıncaqda baş verən hadisələrə qarşı kəskin bəyanatla çıxış etdi. O, çıxışı zamanı Azərbaycanda baş vermiş böyük itkilərlə bağlı doğma xalqına başsağlığı vermiş, təəssüf hissi keçirdiyini bildirmişdi.

Sonra ulu öndər qısaca da olsa hadisələrin başvermə səbəblərini açıqlamış, vaxtında zəruri tədbirlər görülmədiyindən bu hadisələr çoxlu sayda insan qırğını ilə nəticələndiyini söyləmişdi. Ulu öndər demişdir: «Hesab edirəm ki, öten iki ildə bu istiqamətdə lazımı iş aparılmışdır. Dağılıq Qarabağ hadisələrinin ilkin mərhələsində ölkənin ali partiya siyasi rəh-

bərliyi tərəfindən vaxtında zəruri tədbirlər görülsə idi, gərginlik indiki həddə çatmaz, tərəflər itkilərə məruz qalmaz, başlıcası isə 1990-ci il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə çoxlu insan qırğını ilə nəticələnən hərbi müdaxilə üçün də zəmin yaranmadı».

Ümummilli lider sonra təessüf hissi ilə bildirmişdir ki, vəziyyəti öz axarına salmaq, siyasi həyatdakı qeyri-sabitliyi nizamlamaq üçün kifayət qədər vaxt və imkan olmasına baxmayaraq, nə Azərbaycan rəhbərliyi, nə də SSRİ-nin siyasi rəhbərliyi bu imkanlardan istifadə edə biləmişdir. Nəhayət, yanvarın 19- dan 20-nə keçən gecə sovet ordusunun, SSRİ Daxili İşlər Nazirliyinin böyük kontingenti Bakı şəhərinə yeridilmişdir.

(Ardı 3-cü səhifədə).